

KREDIETAANVRAAG HWP

Registratienummer: 24.132180

Aan	De verenigde vergadering
Van	Het college van dijkgraaf en hoogheemraden
Onderwerp	Aanvraag derde voorbereidingskrediet bouwteamfase programma HWP en uitvoeringskrediet deelproject nabehandeling.
Datum	27 november 2024

“GOED WATERBEHEER LEGT
DE BASIS VOOR DE TOEKOMST
VAN ONS GEBIED.”

Portefeuillehouder: Harry Kortman

Voorgesteld besluit

1. Beschikbaar te stellen het derde voorbereidingskrediet voor het doorlopen van de bouwteamfase van het project Haarlem Waarderpolder ter grootte van € 35,1 miljoen.
2. Beschikbaar te stellen het eerste uitvoeringskrediet voor het project Haarlem Waarderpolder ter grootte van € 30,8 miljoen, ten behoeve van de realisatie van het deelproject Nabehandeling.
3. In afwijking van de standaardafschrijvingstermijn in de Nota vaste activabeleid, het project Haarlem Waarderpolder af te schrijven in 22 jaar op basis van een maatwerkonderbouwing passend bij dit soort grote projecten.

Context

AWZI HWP is de grootste en tevens één van de oudste zuiveringen van het Hoogheemraadschap van Rijnland. De zuivering verwerkt momenteel het afvalwater van circa 250.000 inwoners-equivalenten (i.e.) uit meerdere gemeenten. Echter is HWP ontworpen voor 224.000 i.e. en wordt dit aantal met de huidige belasting al overschreden. AWZI HWP loost het afvalwater op (kwetsbaar) boezemwater en heeft daarom strenge lozingseisen. Omdat de zuivering langere tijd niet voldeed aan de effluenteisen geldt vanaf eind 2020 tot 1 januari 2029 een aangepaste, ruimere norm in de lozingsvergunning. Deze overschrijding van de lozingseisen wordt enerzijds veroorzaakt door de complexe installatie en verouderde techniek. Anderzijds speelt ook de slechte staat van de gehele zuiveringsinstallatie een rol. Belangrijke delen van de oorspronkelijke zuivering zijn ruim 50 jaar oud, veroorzaken stijgende onderhoudskosten en vergen aanvullende maatregelen om de veiligheid te kunnen waarborgen.

Uiterlijk 1 januari 2029 moet de zuivering – terwijl tegelijkertijd meer vervuild afvalwater wordt aangevoerd – voldoen aan de geldende normen. Om zo snel als mogelijk aan deze norm te voldoen, starten wij als eerste met de realisatie van nabehandeling. Bijkomend wordt de belasting van de waterlijn van HWP groter door de toename van de hoeveelheid slib. Dit is een gevolg van de centrale slibstrategie, waardoor meer slib op HWP vergist wordt. Deze toename was destijds extra aanleiding om de staat en capaciteit van de bestaande waterlijn onder de loep te nemen.

Voorkeursbesluit HWP

Het project AWZI HWP is gestart in 2019 met het opstellen van een business case en variantenstudie, waarin renovatie of nieuwbouw tegen elkaar is afgewogen. Op basis hiervan heeft de VV in maart 2020 besloten tot nieuwbouw van de waterlijn. In maart 2022 en februari 2023 is door de VV besloten in te zetten op de voortgang van dit project door de scope van het project duidelijk af te bakenen, maar uitbreidingen van de zuivering in de toekomst wel mogelijk te maken. In de VV van 5 juli 2023 is besloten de scope aan te passen door een full-scale emissievrije deelstroombehandeling te realiseren. In deze VV-vergadering is het Voorkeursalternatief vastgesteld en daarmee is de definitiefase van het project afgerond. In de VV van 29 november 2023 is een optimalisatie in de projectscope betreffende de sliblijn vastgesteld; er is besloten de renovatie van de sliblijn met de Ephyra technologie uit te voeren en hiervoor een nieuwe derde gistingstoren te realiseren. Het project HWP kent meerdere deelprojecten, die in samenhang worden uitgevoerd. De deelprojecten, zoals vastgesteld in het voorkeursalternatief, maken deel uit van de clusters Waterlijn, Slib-/Gaslijn of overig.

Aanbesteding bouwteampartners realisatie

De aanbesteding voor de percelen waterlijn en sliblijn is medio mei 2024 succesvol afgerond. De waterlijn is gegund aan Besix en de sliblijn is gegund aan Dura/ADS (combinatie Zuiver-en). Samen met bouwteampartners en ingenieursbureaus is er een start gemaakt aan het Definitieve Ontwerp (DO), dit vanuit bouwteamverband. De daadwerkelijke realisatie is nog niet gecontracteerd en zal pas plaatsvinden als de aanbieder op basis van het DO past dit binnen de kaders van het door de VV te verstrekken uitvoeringskrediet.

Integraal VO-Ontwerp HWP

Inhoudelijk is geconstateerd dat het voorlopig ontwerp op hoofdlijnen voldoet aan de gestelde eisen en wensen van Rijnland. De afdeling Assetmanagement heeft een positief advies gegeven aan de opdrachtgever over het voorlopig ontwerp en daarmee heeft het project de gate 3 passage succesvol doorlopen.

Financiën

Op basis van de door de VV vastgestelde scope en de uitwerking daarvan in voorlopig ontwerp is een kostenraming opgesteld. In de kostenraming is rekening gehouden met bouwkosten van de aannemer, maar ook met reeds gemaakte onderzoekskosten, de kosten voor de projectorganisatie van Rijnland en het laten opstellen van ontwerpen door ingenieursbureaus. Tevens is een risicoreservering en een voorziening voor toekomstige prijsstijgingen opgenomen. De totale kostenraming op P50 bedraagt € 376 miljoen (verwachte waarde, prijspeil uitvoering, incl. BTW), de raming op P85 bedraagt € 433 miljoen. In het MJP 2025-2029 is deze P50 raming van € 376 miljoen opgenomen.

Voor de uitwerking van het voorkeursalternatief en het voorlopig ontwerp van de nieuwbouwvariant is reeds een voorbereidingskrediet van € 36 miljoen euro beschikbaar gesteld (VV-besluit mei 2020 t.w.v. € 9 miljoen en VV-Besluit juli 2023 t.w.v. € 27 miljoen). Met het voorgaande besluit is krediet verstrekt voor het opstellen van het VO en 50% van het DO. Op dit moment vragen wij een derde voorbereidingskrediet van € 35,1 miljoen euro aan, waarmee wij het ontwerp in bouwteamverband verder kunnen uitwerken naar een definitief ontwerp en een uitvoeringsontwerp, inclusief het contract en gunningsproces richting fase 2 realisatie. Totaal engineering bedraagt 25% op de voorziene bouwkosten. Zie geheime bijlage 1 voor de onderbouwing hiervan.

Naast het benodigde voorbereidingskrediet, zal het uitvoeringskrediet in 2 fases aangevraagd worden. Afgelopen kwartaal zijn wij samen met aannemer gekomen tot het taakstellend budget ten behoeve van de Nabehandeling, het deelspoor binnen de Waterlijn dat als eerste gecontracteerd zal worden. Op dit moment vragen wij het benodigde uitvoeringskrediet van € 30,8 miljoen euro aan voor de nabehandeling, waarmee wij na afronding van het definitief ontwerp over zullen gaan tot het afsluiten van een contract voor fase 2. Het uitvoeringskrediet voor de overige deelprojecten zal in de VV van maart 2025 aangevraagd worden. Hiervoor doorlopen wij komend najaar het onderhandelingsgesprek rondom het taakstellend budget. Een nader financiële onderbouwing is toegevoegd in de geheime bijlage.

Datum opleveren

Op dit moment is de verwachting dat de eerste activering zal plaatsvinden in 2028, als gevolg van de oplevering van de nabehandeling. Het volledige project wordt opgeleverd begin 2030. Vanaf 2031 zullen de volledige kapitaallasten ten laste van de begroting komen.

Exploitatielasten

De totale beheer en onderhoudskosten na oplevering zijn nader uitgewerkt en bestuurlijk toegelicht. Belangrijkste onderwerpen hierin waren: onderhoud, elektriciteitskosten, chemicaliën, kosten slibverwerking inclusief opbrengsten groengas. Het ontwerp voorziet bijvoorbeeld nu in een toename van slibverwerking en aanvullende maatregelen om aan de strengere lozingeisen te voldoen. Hiermee zal het elektriciteitsverbruik toenemen. Daarentegen zal wel meer groengas geproduceerd worden. In het MJP 2025-2029 is rekening gehouden met de exploitatiekosten conform scope voorlopig ontwerp HWP

Argumenten

Begroting:

1.1 In het huidige voorbereidingskrediet is niet voorzien in voldoende budget voor het afronden van het Definitief Ontwerp

In de meest recente bestuurlijke voortgangsrapportage HWP, gebaseerd op de periode februari - juli 2024, is gerapporteerd dat er in totaal voor € 20 miljoen verplichtingen zijn aangegaan, waarmee er nog € 16 miljoen beschikbaar is binnen het verstrekte voorbereidingskrediet. Dit is voldoende voor het opstarten van de DO fase, maar voor het volledig doorlopen van de volgende stap in het ontwerpproces is meer voorbereidingskrediet noodzakelijk. Dit is van cruciaal belang om de voortgang en planning van het project te kunnen waarborgen.

1.2 In de meerjarenbegroting is dekking opgenomen voor de aanvraag van het voorbereidingskrediet.

De investeringen en de exploitatiekosten voor dit project zijn opgenomen in de meerjarenbegroting voor de periode 2025 – 2029. Deze financiële planning waarborgt dat de benodigde middelen beschikbaar zijn voor zowel de initiële investeringen als de operationele kosten gedurende deze jaren.

2.1 Het voorlopig ontwerp van het deelproject nabehandeling is met succes afgerond.

Dit is bevestigd door een integrale VO (Voorontwerp) toets en de goedkeuring bij gatepassage 3. Deze fase markeert een belangrijk mijlpaal in de projectontwikkeling en geeft aan dat het project op koers ligt volgens de geplande kaders en kwaliteitsnormen.

2.2 De realisatie van het deelproject nabehandeling is urgent om te voldoen aan de strengere effluentnormen

Het project streeft ernaar om zo snel mogelijk te voldoen aan de strengere effluentnormen zoals gesteld door de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de aankomende EU Richtlijn Stedelijk Afvalwater. De planning voorziet in een voltooiing met een P85 zekerheid in het tweede kwartaal van 2028. Deze termijn is bestuurlijk gewenst om de gewenste milieudoelstellingen te realiseren en te voldoen aan de wettelijke verplichtingen.

2.3 Om conform planning opdracht te geven van de realisatiefase is het verlenen van uitvoeringskrediet in deze VV-cyclus noodzakelijk.

De eerste realisatiefase betreft de nabehandeling binnen de Waterlijn. Het aanvragen van uitvoeringskrediet is hierbij essentieel en heeft betrekking op de contractering van fase 2, inclusief de gunning van het UAV-contract in de eerste helft van 2025. Dit krediet is tevens nodig om tijdig de zogenoemde "long lead items" te kunnen bestellen, die van groot belang zijn voor de voortgang van het project.

3.1 Een langere levensduur rechtvaardigt een langere afschrijfstermijn

In artikel 3.2.2. van de nota vaste activa is de uitzonderingsmogelijkheid opgenomen om op basis van een inhoudelijke onderbouwing af te wijken van de standaard afschrijfstermijnen. Dit is vaker toegepast bij grote projecten, en ook bij het project HWP is hiervoor een goede inhoudelijke reden. De technische levensduur van de meeste componenten binnen het project is aanmerkelijk langer dan de economische levensduur zoals die gehanteerd wordt in de richtlijn van de nota vaste activabeleid. Dit rechtvaardigt om een langere afschrijfstermijn te gaan hanteren dan standaard conform de nota vaste activabeleid is aangehouden. De afschrijfstermijn wordt bepaald op basis van het gewogen gemiddelde van de diverse componenten van de installatie;

- Voor de civiele constructies wordt voorgesteld de afschrijfstermijn voor HWP aan te passen van 25 naar 30 jaar. Dit is nog steeds fors korter dan de technische levensduur van 50 jaar.
- Voor de werktuigbouwkundige installaties wordt voorgesteld vast te houden aan de afschrijfstermijn van 15 jaar zoals beschreven in de nota vaste activa.
- Voor de elektrotechnische installaties wordt voorgesteld de afschrijfstermijn voor HWP aan te passen van 10 naar 15 jaar.
- Voor de procesautomatisering wordt voorgesteld de afschrijvingstermijn voor HWP aan te passen van 5-10 jaar naar 15 jaar.

Door het grote aandeel civiele constructies binnen de scope van Haarlem Waarderpolder wordt de gewogen gemiddelde afschrijvingstermijn hiermee verlengd van 18 naar 22 jaar. Dit is tevens meer in lijn met wat andere waterschappen hanteren conform hun nota vaste activabeleid.

In het MJP 2025-2029 is tot op heden rekening gehouden met een afschrijvingstermijn van 18 jaar conform de nota vaste activa. Door afschrijving in 22 jaar i.p.v. 18 jaar dalen de kapitaallasten in het MJP 2025 voor de periode 2027-2029 met €3,3 mln. Zie voor meer toelichting (bijlage 2).

Risico's

Het project HWP heeft vanwege de omvang en de diverse vormen van complexiteit – zowel op technisch als op organisatorisch niveau - een hoog risicoprofiel. Door de lange looptijd zal het project moeten kunnen meebewegen met nieuwe ontwikkelingen en veranderingen in de bredere opgave. Ook dit draagt bij aan de complexiteit en betekent dat beheersing van risico's aandacht blijft vragen. Met de aanpak grote projecten blijven we sturen we op de beheersing hiervan. Die bestaat onder andere uit: stevige regie bij het projectteam van Rijnland, speciale governance met een stuurgroep en een ambtelijke begeleidingsgroep en driemaal per jaar een projectrapportage aan de VV. In de laatste projectrapportage is het bestuur geïnformeerd over de belangrijkste risico's wat betreft kosten en planning. In de raming van het project HWP is een risicoreservering opgenomen om optredende risico's te kunnen opvangen. Samen met ingenieursbureaus en bouwteampartners vindt er een continu proces plaats rondom het benoemen, uitwerken en implementeren van beheersmaatregelen, hetgeen past bij gekozen samenwerkingsvorm bouwteam.

Vervolg

Tweede Fase Uitvoeringskrediet: Het overige uitvoeringskrediet zal in 2025 in de VV worden aangevraagd. Hiervoor doorlopen wij komend najaar het onderhandelingsgesprek rondom het taakstellend budget met betreffende aannemer.

Bijlage 1 – [24.129312] Geheime bijlage bij VV-besluitnota Uitvoeringskrediet HWP

Bijlage 2 – [24.128443] Memo afschrijftermijnen Haarlem Waarderpolder